

Utlåtande 2005:205 RVII (Dnr 327-758/2005)

Mobila demensteam och fler dagvårdsplatser

Motion av Ewa Samuelsson (kd) (2005:18)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande Motion (2005:18) av Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Ewa Samuelsson (kd) har skrivit en motion (2005:18) om mobila demensteam och fler dagvårdsplatser där kristdemokraterna föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt stadsdelsnämnderna att inrätta fler dagvårdsverksamheter för såväl dementa yngre som för äldre samt att uppdra åt stadsdelsnämnderna att i samverkan med landstinget inrätta mobila demensteam, *bilaga 2*.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta och Vantör samt kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stadsledningskontoret anser att det framgår av stadens budget och utbildningsåtgärder att planering finns för hur äldre med omfattande sjukdomar ska kunna få kvalificerad vård och omsorg. Vad gäller inrättande och avveckling av dagverksamheter anser stadsledningskontoret att det är respektive stadsdelsnämnds uppgift att ta ställning till och fatta beslut om detta. Det gäller

också huruvida stadsdelsnämnder ska inrätta mobila demensteam tillsammans med landstinget eller inte. Stadsledningskontoret anser dock att det inte finns något som styrker behov av ytterligare dagverksamheter för äldre med demenssjukdomar.

Bromma stadsdelsnämnd anser liksom motionären att dagverksamhet är en viktig stimulans för den demenssjuka och ett mycket viktigt stöd och avlastning för de anhöriga som vårdar en demenssjuk person hemma. Bromma stadsdelsnämnd kommer under 2005 att utöka antalet helårsplatser i dagverksamhet inom äldreomsorgen. De flesta av dessa är riktade direkt till demenssjuka. Nämnden kommer även att ansöka om medel från kompetensfonden för direkthandledning genom Silviahemmet till personal som arbetar med demenssjuka. I mars 2004 startades ett demensteam i projektform i den öppna hemtjänsten. Projektet, som kommer att pågå till och med februari 2006, syftar till att öka kompetensen hos personalen, utveckla arbetsmetoder för stöd och omvårdnad samt ge den demenssjuke möjlighet att bo kvar i sin bostad. Under andra kvartalet 2005 har nämnden också för avsikt att starta en kvällspatrull som främst riktar sig till dementa äldre vårdtagare.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd är positiv till motionärens förslag att det tillskapas dagvårdsverksamheter för såväl dementa yngre som äldre. Behovet i stadsdelen är dock tillgodosett för närvarande och platser står lediga. Förvaltningen ser just nu över möjligheten att inrätta en specialgrupp för personer med demenssjukdomar i stadsdelen och är positiv till motionärens förslag att utreda möjligheten att inrätta mobila demensteam i samverkan med landstinget.

Vantörs stadsdelsnämnd avstyrker motionen. Vantörs stadsdelsnämnd är positivt inställd till en utveckling av vården och omsorgen om demenssjuka, men anser det viktigt att utveckling sker med hänsyn tagen till de skilda förutsättningarna som stadsdelsnämnderna verkar utifrån.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning tillstyrker stadsledningskontorets förslag till beslut.

Kommunstyrelsens pensionärsråd tillstyrker stadsledningskontorets förslag till beslut.

Mina synpunkter

Jag instämmer i motionären Ewa Samuelssons påstående att det är viktigt att dementa personer får adekvat stöd och stimulans. Det är också därför vi under denna mandatperiod satsat på många projekt för att förbättra för både enskilda dementa, anhörigvårdare samt omsorgspersonal. Bromma stadsdelsnämnd har

med medel från kompetensfonden startat ett projekt med demensteam i hemtjänsten där målsättningen är att utveckla modeller för samverkan mellan anhöriga, biståndshandläggare, hemtjänst, dagvård och primärvård. Vantörs stadsdelsförvaltning har startat ett mobilt omvårdnadsteam, ett projekt som kommer att pågå till slutet av 2006. I Älvsjö pågår ett projekt som syftar till att öka personalens kompetens vad gäller demensvård och utveckla arbetsmetoder. Även Katarina-Sofia har startat egna demensteam inom hemtjänsten. På Silviahemmet finns en utbildning i demensteamarbete för arbetsgrupper som arbetar med demenssjuka. Sammanlagt 125 personer från Stockholms stad har deltagit i utbildningen. På Sofiahemmet anordnas demenskurser som är öppna för alla.

Det finns dessutom projekt och resurser för att avlasta anhöriga som vårdar äldre med demenssjukdomar. Fem stadsdelar har i kompetensfondens regi utbildat 100 anhängombud. Det har även fördelats stöd för att stadsdelsnämnderna ska kunna starta anhängocirklar eller annat stöd till anhöriga. Pensionat Hornskroken är en stödverksamhet för anhöriga som vårdar äldre dementa, där anhöriga kan få avlastning med kort varsel och utan biståndsbedömning. Ännu en liknande anhängstödverksamhet är planerad att öppnas nästa år. Utöver detta har stadsdelsnämnderna i uppdrag att säkra kvaliteten i äldreomsorgen genom att öka medarbetarnas kompetens inom bl.a. psykiatri och psykiatrisk omvårdnad.

Det är viktigt för den enskilde att demensteamerna förutom kompetens vad gäller demens även har lokal kännedom. Detta gör att det är mest lämpligt att stadsdelsnämnderna själva utvecklar eller avvecklar demensvården efter sina egna behov och förutsättningar. Idag finns inget som styrker ett behov av fler dagverksamheter för äldre med demenssjukdomar.

Vad gäller samverkan med landstinget runt mobila demensteam finns det olika sätt att organisera sig för att möta kraven på omvårdnad om dementa. Där är närvårdscentraler, förutom mobila demensteam, en viktig insats för att utveckla närvården i stadsdelarna. Landstinget har ett uppdrag att ta fram ett förslag om Stockholms framtida sjukvårdsstruktur. Närsjukvårdsprojekt som är samordnade finns idag i bl.a. Hökarängen, Skärholmen, Farsta, Rinkeby, Bromma, City och Södermalm. Här är också lokala förutsättningar en viktig komponent. Det ser olika ut i olika stadsdelsnämnder och det är framförallt de olika stadsdelsnämnderna som ska ta beslut utifrån deras olika förutsättningar.

Andelen yngre med behov av dagvårdsplats är få per stadsdel och därför finns flera stadsövergripande dagverksamheter. Idag finns dagverksamhet för yngre dementa på Reimersholme, "Klubb Reimers" som är en kommunövergripande dagverksamhet för personer under 65 med diagnostiserad demens-

sjukdom. De har dessutom utökat sin verksamhet under året och kan nu tillgodose behoven som finns stadsövergripande. Ännu en kommunövergripande dagverksamhet för yngre dementa finns på Brevduvan i Postiljonens äldreboende i Farsta stadsdelsnämnd. Syftet med verksamheten är att avlasta anhöriga och erbjuda ett varierat aktivitetsutbud utifrån varje persons förmåga och intresse, ge gemenskap och tillhörighet i en grupp. Behovet av dagverksamheter för yngre dementa är således i dagens läge tillgodosett i staden.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anföras.

Demens är en av våra största folksjukdomar som tyvärr kryper allt längre ner i åldrarna. För att bevara det friska och inte snabba på demensutvecklingen krävs att dementa personer får adekvat stöd. Det är aldrig för sent att öka hjärnaktiviteten. Ensamhet och sysslolöshet kan dock påskynda processen mot en fördjupad demens. Dagverksamhet för dessa äldre med personal som har demensutbildning är en förutsättning för att de skall kunna bo kvar hemma. I dag kan dementa personer bli beviljade dagverksamhet endast en gång i veckan vilket inte kan ses som tillräckligt. Stimulans med stöd av kunnig personal behövs över tid. Dagvårdsplatser är också ett stort stöd för anhöriga. En avlastning som gör att de kan orka lite till och inte själva hamna i sjukvården.

Staden bör ta initiativ till samverkan med landstinget för att inrätta mobila demens-team. Dessa skall kunna kopplas in vid svåra fall i hemmet, i våra äldreboenden men också kunna fungera som handledare i demensboende. Även anhöriga skulle kunna få stöd i hemmet av detta team. En samverkan mellan flera stadsdelsnämnder skulle kunna underlätta inrättande av mobila demens-team.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2005:18) av Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad fördragande borgarrådet anfört i utlåtandet.

Stockholm den 9 november 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Margareta Olofsson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Ann-Katrin Åslund* och *Lotta Edholm* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Ewa Samuelsson (kd) har skrivit en motion (2005:18) om mobila demensteam och fler dagvårdsplatser där kristdemokraterna föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt stadsdelsnämnderna att inrätta fler dagvårdsverksamheter för såväl dementa yngre som för äldre samt att uppdrar åt stadsdelsnämnderna att i samverkan med landstinget inrätta mobila demensteam, *bilaga 2*.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta och Vantör samt kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 16 maj 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det framgår av stadens budget och utbildningssattingar att planering finns för hur äldre med omfattande sjukdomar, så som demenssjukdomar, ska kunna få kvalificerad vård och omsorg av personal med utbildning och kompetens inom området. Stadsdelsnämnderna har i uppdrag att verka för att organisera hemtjänsten att utvecklas på ett sådant sätt att de ska kunna hantera mer komplexa vårdbehov. Staden har också avsatt resurser för att avlasta anhöriga som vårdar äldre med demenssjukdomar.

När det gäller inrättandet av och avveckling av dagverksamheter är det respektive stadsdelsnämnds uppgift att ta ställning till och fatta beslut om detta. Det finns dock ingenting som styrker att det idag finns behov av ytterligare dagverksamheter för äldre med demenssjukdomar.

När det gäller dagverksamheter för yngre dementa, dvs. personer under 65 år, är det också en fråga för stadsdelsnämnderna och socialtjänstförvaltningen.

Vidare har staden genom kompetensfonden genomfört och genomför omfattande utbildningar av medarbetare både på basnivå och mer specialiserad.

I budget betonas även vikten av samverkan med landstinget. Stadsledningskontoret anser att huruvida stadsdelsnämnderna ska inrätta demensteam tillsammans med landstinget eller inte, är en fråga för respektive stadsdelsnämnd. Här vill dock stadsledningskontoret betona vikten av att ta del av pågående projekt och att hänsyn tas till lokala förutsättningar.

Bromma stadsdelsnämnd beslöt den 19 maj 2005 att överlämna och åberopa tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av ledamöterna *Jan Tigerström m.fl. (m)*, *Kristin Swanberg m.fl. (fp)* och *Désirée Pethrus Engström (kd)*, bilaga 1.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 5 april 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Motionären anser att det behövs fler dagvårdsplatser för demenssjuka i allmänhet och för yngre demenssjuka i synnerhet. När allt fler dementa bor kvar hemma måste staden erbjuda dessa dagverksamhet med hög kvalitet.

Vi anser liksom motionären att dagverksamhet är en viktig stimulans och aktivering för den demenssjuka. Det är av största vikt att dessa verksamheter erbjuder en hög kvalitet.

Vi ser även dagverksamheterna som ett mycket viktigt stöd och avlastning för de anhöriga som vårdar en demenssjuk person hemma.

Då vi sett ett ökat behov kommer vi under 2005 att utöka våra helårsplatser i dagverksamhet inom äldreomsorgen i Bromma med 7 platser till totalt 61 helårsplatser. Utav dessa är övervägande riktade direkt till demenssjuka äldre.

För närvarande finns inget behov av dagvårdsplatser för yngre demenssjuka i Bromma.

När behov uppstår kommer det att röra sig om enstaka platser. För planering av dagvårdsplatser för yngre demenssjuka i staden krävs därför en gemensam planering i staden då andelen yngre dementa med behov av dagvårdsplats är få per stadsdel.

Motionären skriver vidare att kunskap om demenssjukdomar är viktig för alla personalgrupper och särskilt för hemtjänstpersonalen som möter de dementa i deras eget hem.

Vi ser liksom motionären ett stort behov av personal med kompetens i demens. För att stärka personalens kompetens utbildar vi kontinuerligt personalen i omsorgen om äldre med demenssjukdom. Vi kommer även att söka medel från Kompetensfonden för direkthandledning genom Silviahemmet till personal inom äldreomsorgen som arbetar med demenssjuka.

Motionären föreslår vidare att mobila demensteam inrättas över staden och i samverkan med landstinget.

Vi har sett att det kan vara svårt för personalen i hemtjänsten att få tiden att räcka till för att ge de demenssjuka den tid de så väl behöver. De behöver trygghet, kontinuitet och är mycket beroende av att det är samma personal som kommer varje dag. I mars 2004 startade därför förvaltningen ett demensteam i projektform inom den öppna hemtjänsten. Projektet pågår fram till och med februari 2006 och projektledaren finansieras av Kompetensfonden. Projektet syftar till att öka kompetensen i demens hos hemtjänstpersonalen. Syftet är vidare att utveckla arbetsmetoder för stöd och omvårdnad som ger demenssjuka och deras anhöriga en professionell vård i hemmet och på detta sätt ge den demenssjuke en möjlighet att bo kvar i sin bostad. Med demensteamet kan insatserna samordnas på ett bra sätt, vilket skapar kontinuitet av personal och

rutiner. Dementsteamet ger även stöd åt anhöriga och samverkar bl. a. med landstingets primärvård.

Under kvartal 2 2005 har vi även för avsikt att starta en kvällspatrull som riktar sig först och främst till dementa äldre vårdtagare.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd beslöt den 19 maj 2005 att överlämna och åberopa tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Göran Holmström* (kd), ledamoten *Björn Holmberg* (m), tjänstgörande ersättarna *Christian Jobrant* (m), *Kristina Almqvist* (m), *Hans Larsson* (fp), *Peter Backlund* (fp), bilaga 1.

Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 6 maj 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i vikten av att det finns tillgång till dagvårdsplatser för dementa och är positiv till motionärens förslag att det tillskapas dagvårdverksamheter för såväl dementa yngre som äldre.

I nuläget är behovet av dagvårdplatser för dementa inom Enskede-Årsta tillgodosett och för tillfället finns lediga platser. Förvaltningen har från 1 november 2004 omstrukturerat verksamheten vid Årsta sjukhem och inrättat 22 biståndsbeviljade demensdagvårdsplatser. En enhet för demensdagvård finns även inrymt i Enskede Nya servicehus, som drivs på entreprenad av Medihem AB. För yngre dementa är det i första hand privata vårdgivare som svarar för vården.

Stadsdelsförvaltningen ser för närvarande över möjligheten att inom hemtjänsten inrätta en specialgrupp för personer med demenssjukdomar i stadsdelen.

Förvaltningen är positiv till motionärens förslag att utreda möjligheten till att inrätta mobila dementsteam i samverkan med landstinget. I utredningen bör ingå förslag till arbetsorganisation, sammansättning av yrkeskategorier och kompetens samt program för utbildningsinsatser för personal, närstående och anhöriga.

Vantörs stadsdelsnämnd beslöt den 21 april 2005 att invända mot motionens förslag till beslut och i övrigt åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss om mobila dementsteam och fler dagvårdsplatser.

Reservation anfördes av ledamöterna *Niklas Kristoffersson m fl* (m), *Henrik Ehrenberg* (kd) och *Lena Kling m fl* (fp) som yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna *Niklas Kristoffersson m fl (m)*, *Henrik Ehrenberg (kd)* och *Lena Kling m fl (fp)*, bilaga 1.

Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 20 maj 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

Vantörs stadsdelsförvaltning är positivt inställd till en utveckling av vården och omsorgen av demenssjuka och anser att de metoder som förespråkas i motionen kan bidra till att utveckla demensvården. Förvaltningen anser dock att det är viktigt att denna utveckling sker med hänsyn tagen till de skilda förutsättningarna som stadsdelsnämnderna verkar utifrån. Detta är viktigt inte minst för att nämnderna sedan tidigare kan ha valt andra, även de framgångsrika, metoder för att uppnå stadens gemensamma mål. Men det är också viktigt eftersom utvecklingen i stort kan främjas av att nämnderna prövar olika lösningar.

Vantörs stadsdelsförvaltning planerar att utveckla vården och omsorgen av demenssjuka genom insatser som är riktade såväl till de anhöriga för att stödja dessa som till medarbetarna för att utveckla deras kompetens. Dessa insatser motsvarar enligt förvaltningen de åtgärder som motionen tar upp.

När det gäller stödet till de anhöriga avser förvaltningen att vid stadsdelsnämndens sammanträde den 16 juni i år föreslå nämnden att ansöka om medel från de statliga stimulansbidragen för att ”främja utvecklingen av varaktigt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar äldre, personer med funktionshinder eller långvarigt sjuka”. Ansökningarna om projektmedel hanteras av respektive länsstyrelse och ska ha inkommit senast den 1 september i år.

Om stadsdelsnämnden beviljas projektmedel ska förvaltningen starta projektet ”Stöd till anhöriga till demenssjuka i Vantör”. Projektet ska ge stöd, råd och information till anhöriga till demenssjuka som bor hemma. Detta ska ske bland annat genom hembesök, gemensamma träffar för anhöriga och öppna föreläsningstillfällen. Projektets arbetssätt ska utvecklas successivt beroende av de behov som finns bland de anhöriga. Projektet ska genomföras i samverkan med berörda ideella organisationer och med andra relevanta aktörer, såsom landstingets öppenvård.

Vid Vantörs stadsdelsnämnd finns Solgården, en dagverksamhet för demenssjuka personer över 65 år. Varje veckodag kommer cirka 20 personer till Solgården och Solgården har runt ett 30-tal personer inskrivna. Förvaltningen anser att det i nuläget inte är aktuellt att inrätta fler dagverksamheter för dementa. Däremot avser förvaltningen att utveckla den befintliga dagverksamheten genom att införa ”flexibla anhörigträffar”. Detta innebär att Solgården kommer att ordna anhörigträffar på skilda tider beroende av när de anhöriga kan komma, eventuellt hjälpa till med avlösning, göra besök på demensboenden, etc..

Andra insatser som är planerade är att Mårtensgården, ett äldreboende för demenssjuka, ska införa ett demensteam. Medarbetarna som ingår i teamet kommer att vidareutbildas så att de får spetskompetens inom demenssjukdomar. Teamet ska sedan

sprida denna kunskap vidare till övriga medarbetare. Eventuellt kommer även Högdalens Äldreboende att på sikt införa ett liknande demensteam, om det visar sig vara en lämplig metod. Vidare ska ett antal vårdbiträden inom hemtjänsten utbildas i omsorg om demenssjuka.

Framöver ska äldreomsorgen också undersöka behovet av en eller flera så kallade sviktplatser för demenssjuka i Vantör. Sviktplatserna ska vara tillfälliga platser för dygnetruntomsorg, som kan användas när en anhörigvårdande är på sjukhus eller av annat skäl inte kan vårda sin anhörig under en kort period.

Det finns således redan en dagverksamhet för demenssjuka i Vantör och förvaltningen planerar att inrätta flera demensteam dels inom äldreboendena, dels riktat till anhöriga. Förvaltningen har därmed inget emot metoderna som sådana, som motionen tar upp. Däremot anser förvaltningen att det är angeläget att respektive förvaltning, utifrån sina specifika förutsättningar, kan välja lämpliga metoder för att uppnå stadens gemensamma mål om en bra vård och omsorg. Förvaltningen invänder därför mot motionens förslag till beslut.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning beslöt den 10 juni 2005 att tillstyrka stadsledningskontorets förslag till beslut.

Reservation anfördes av ledamöterna *Ewa Samuelsson* (kd), *Margareta Björk* (m) och *Helen Jäderlund Eckardt* (fp), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna *Margareta Olofsson* (v), *Lilian Falkbäck* och *Amanj Mala-Ali* (båda s) och *Ylva Wahlström* (mp), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av *Ylva Wahlström* (mp), bilaga 1.

Kommunstyrelsens pensionärsråd beslöt den 2 juni 2005 tillstyrka stadsledningskontorets förslag till beslut i tjänsteutlåtande.

RESERVATIONER M M

Bromma stadsdelsnämnd

Reservationen av ledamöterna Jan Tigerström m.fl. (m), Kristin Swanberg m.fl. (fp) och Désirée Pethrus Engström (kd) är av följande lydelse.

Bromma stadsdelsnämnd borde ha översänt följande remissvar på Ewa Samuelssons (kd) motion om mobila demensteam och fler dagvårdsplatser:

Att människor med demens får bra vård och uppmärksammas tidigt är viktigt för att demensen inte snabbare ska fördjupas. En landsomfattande utredning visar att endast tre av tio med demens får behandling. Hur situationen ser ut i Stockholms stad är inte känt. Mycket talar emellertid för att fler inte kommer att upptäckas tidigt eftersom allt fler bor kvar hemma.

Bedömningen i dagsläget kan förvisso vara att alla som behöver får dagvård men det beror naturligtvis på från vilket stadium i sjukdomen biståndsbedömningen medger dagvård. Dagvården har också en stor betydelse som avlastning för anhöriga.

Det finns flera exempel på brister inom vård och omsorg om äldre där bristande kontinuitet, samverkan, anhörigstöd och läkar-medverkan varit ett faktum. Utredningen Dirigent saknas från Äldrecentrum kartlade några av dessa brister. Emellertid finns också goda exempel där staden och landstinget etablerat gemensamma vårdteam och där erfarenheten är att den gemensamma ansatsen fungerar. De geriatriska äldreteamen för multistjuka äldre som prövats på Östermalm och Kungsholmen visar preliminärt på positiva erfarenheter.

Bromma stadsdelsförvaltnings satsning på utbildning av personal på Silviahemmets arbetsmetod med dementa är mycket bra. Vi tror dock också att det behövs fler dagvårdsverksamheter för dementa i stadsdelen. De behov som demenssjuka har lämpar sig också väl för att få hjälp och behandling av ”demensteam” som bedrivs gemensamt av staden och landstinget. Vi anser därför att motionens förslag bör fullföljas.

Enskede-Årsta stadsdelnämnd

Reservationen av vice ordföranden Göran Holmström (kd), ledamoten Björn Holmberg (m), tjänstgörande ersättarna Christian Jobrant (m), Kristina Almqvist (m), Hans Larsson (fp), Peter Backlund (fp) är av följande lydelse.

Förslag till beslut

1. Som svar på remissen översändes följande.

Att människor med demens får bra vård och uppmärksammas tidigt är viktigt för att demensen inte snabbare ska fördjupas. En landsomfattande utredning visar att endast tre av tio med demens får behandling. Hur situationen ser ut i Stockholms stad är inte känt.

Mycket talar emellertid för att fler inte kommer att upptäckas tidigt eftersom allt fler bor kvar hemma.

Bedömningen i dagsläget kan förvisso vara att alla som behöver får dagvård men det beror naturligtvis på från vilket stadium i sjukdomen biståndsbedömningen medger dagvård. Dagvården har också en stor betydelse som avlastning för anhöriga.

Det finns flera exempel på brister inom vård och omsorg om äldre där bristande kontinuitet, samverkan, anhörigstöd och läkarmedverkan varit ett faktum. Utredningen Dirigent saknas från Äldrecentrum kartlade några av dessa brister. Emellertid finns också goda exempel där staden och landstinget etablerat gemensamma vårdteam och där erfarenheten är att den gemensamma ansatsen fungerar. De geriatriska äldreteamen för multisjuka äldre som prövats på Östermalm och Kungsholmen visar preliminärt på positiva erfarenheter.

De behov som demenssjuka har lämpar sig förmodligen väl för att få hjälp och behandling av demenssteam som bedrivs gemensamt av staden och landstinget. De planer som förvaltningen har att inrätta en specialgrupp för demenssjukdomar borde rimligen lämpa sig för ett samarbetsinitiativ gentemot landstinget.

Vantörs stadsdelsnämnd

Det särskilda uttalandet av ledamöterna Niklas Kristoffersson m fl (m), Henrik Ehrenberg (kd) och Lena Kling m fl (fp) är av följande lydelse.

Att människor med demens får bra vård och uppmärksammas tidigt är viktigt för att demensen inte snabbare ska fördjupas. En landsomfattande utredning visar att endast tre av tio med demens får behandling. Hur situationen ser ut i Stockholms stad är inte känt. Mycket talar emellertid för att fler inte kommer att upptäckas tidigt eftersom allt fler bor kvar hemma. Demens är en av våra största folksjukdomar som tyvärr kryper allt längre ner i åldrarna. För att bevara det friska och inte snabba på demensutvecklingen krävs att dementa personer får adekvat stöd. Det är aldrig för sent att öka hjärnaktiviteten. Ensamhet och sysslolöshet kan dock påskynda processen mot en fördjupad demens. Dagverksamhet för dessa äldre med personal som har demensutbildning är en förutsättning för att de skall kunna bo kvar hemma. I dag kan dementa personer bli beviljade dagverksamhet endast en gång i veckan vilket inte kan ses som tillräckligt. Stimulans med stöd av kunnig personal behövs över tid. Det finns flera exempel på brister inom vård och omsorg om äldre där bristande kontinuitet, samverkan, anhörigstöd och läkarmedverkan varit ett faktum. Utredningen ”Dirigent saknas” från Äldrecentrum kartlade några av dessa brister. Emellertid finns också goda exempel där staden och landstinget etablerat gemensamma vårdteam och där erfarenheten är att den

gemensamma ansatsen fungerar. De geriatriska äldreteamen för multisjuka äldre som prövats på Östermalm och Kungsholmen visar preliminärt på positiva erfarenheter. Staden bör ta initiativ till samverkan med landstinget för att inrätta mobila demens-team. Dessa skall kunna kopplas in vid svåra fall i hemmet, i våra äldreboenden men också kunna fungera som handledare i demensboende. Även anhöriga skulle kunna få stöd i hemmet av detta team. En samverkan mellan flera stadsdelsnämnder skulle kunna underlätta inrättande av mobila demens-team.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning

Reservationen av ledamöterna Ewa Samuelsson (kd), Margareta Björk (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp) är av följande lydelse.

Förslag till beslut

1. Att bifalla motionen
2. Samt att därutöver anföra

Demens är en av våra största folksjukdomar som tyvärr kryper allt längre ner i åldrarna. För att bevara det friska och inte snabba på demensutvecklingen krävs att dementa personer får adekvat stöd. Det är aldrig för sent att öka hjärnaktiviteten. Ensamhet och sysslolöshet kan dock påskynda processen mot en fördjupad demens. Dagverksamhet för dessa äldre med personal som har demensutbildning är en förutsättning för att de skall kunna bo kvar hemma. I dag kan dementa personer bli beviljade dagverksamhet endast en gång i veckan vilket inte kan ses som tillräckligt. Stimulans med stöd av kunnig personal behövs över tid. Dagvårdspplatser är också ett stort stöd för anhöriga. En avlastning som gör att de kan orka lite till och inte själva hamna i sjukvården.

Staden bör ta initiativ till samverkan med landstinget för att inrätta mobila demens-team. Dessa skall kunna kopplas in vid svåra fall i hemmet, i våra äldreboenden men också kunna fungera som handledare i demensboende. Även anhöriga skulle kunna få stöd i hemmet av detta team. En samverkan mellan flera stadsdelsnämnder skulle kunna underlätta inrättande av mobila demens-team.

Det särskilda uttalandet av ledamöterna Margareta Olofsson (v), Lilian Falkbäck och Amanj Mala-Ali (båda s) och Ylva Wahlström (mp) är av följande lydelse.

Merparten av all hjälp till äldre ges av anhöriga, vänner och grannar. Några stadsdelar har anhängigkonsulenter, men inte alla. 5 stadsdelar har i kompetensfondens regi utbildat 100 anhängigombud. För att det ska finnas ekonomiskt utrymme att starta anhängig-cirklar eller annat stöd till anhöriga fördelades i Tertialrapport 1 2,1 miljoner till stadsdelsnämnderna.

Det särskilda uttalandet av Ylva Wahlström (mp) är av följande lydelse.

Detta är ett aktuellt behov, men huvudansvaret borde utgå från landstingshåll. Då får man tydligare in den medicinska kompetensen direkt och troligen mer kostnads effektivt över hela landstings området. Intresset finns från ledande doktorer inom demens vården, vilket framför-des på en dags utbildning på Silviahemmet under våren. Majoriteten har nu valt att lyfta upp detta behov genom sin skrivelse, som bl. a innebär att sprida kunskap till stadsdelarna för användande av Silviahemmets kunnande i det dagliga arbetet. För övrigt är det viktigt att vi även lyckas nå det yngre demens sjuka personerna bättre än idag. Ett medicinskt orienterat mobilt demensteam vore bra.

Vidare måste stadsdelarna få avgöra hur omfattande dagvården kan vara, utifrån behov och ekonomiska resurser, som stadsledningskontoret också skriver.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2005:18

2005:18

Motion av Ewa Samuelsson (kd) om mobila demensteam och fler dagvårdsplatser

Det är viktigt att hjärnan får stimulans även i hög ålder. Studier har visat att olika sociala, fysiska och kognitiva aktiviteter har en positiv inverkan på hjärnan också hos äldre. Detta är kanske i och för sig ingen större nyhet men det är värt att understryka att det aldrig är för sent att öka hjärnaktiviteten. Det är därför av största vikt att dementa personer får adekvat stöd för att inte demensen snabbare ska fördjupas. Demenssjukdomar är en av våra största folksjukdomar. Allt fler får diagnosen i yngre ålder då de fortfarande är yrkesverksamma och kanske har tonårsbarn hemma. En tidig kännedom om demensutveckling möjliggör insatser med bromsmediciner som kan underlätta ett fortsatt aktivt liv. Detta kan vara avgörande för livskvaliteten för dessa personer. Alltför många personer feldiagnosticeras som utbrända och får därför inte den vård och det stöd som de behöver.

Det behövs fler dagvårdsplatser för demenssjuka i allmänhet och för yngre demenssjuka i synnerhet. När allt fler dementa bor kvar hemma måste staden erbjuda dessa dagverksamhet med hög kvalitet. Dementa personer måste få möjlighet till en meningsfull tillvaro.

Kunskap om demenssjukdomar är viktig för alla personalgrupper. Hemtjänstpersonalen som möter de dementa i deras eget hem är dock en personalgrupp som särskilt bör lyftas när det gäller demensutbildning.

Mobila demensteam bör inrättas över staden och i samverkan med landstinget. Dessa skall kunna kopplas in vid svåra fall i hemmet, i våra äldreboenden men också kunna fungera som handledare i demensboenden. Teamet kan också vara en hjälp för anhöriga och ge kunskap om vilket stöd man kan förvänta sig av staden.

Kristdemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. uppdra åt stadsdelsnämnderna att inrätta fler dagverksamheter för dementa yngre såväl som äldre
2. uppdra åt stadsdelsnämnderna att i samverkan med landstinget inrätta mobila demensteam med specialistkompetens.

Stockholm den 21 februari 2005

Ewa Samuelsson